

**Erasmus Mundus Joint Master Degree
*Europäischer Master für Lexikographie/
European Master in Lexicography (EMLex)***

Sprawozdanie za rok 2016/2017

Konsorcjum EMLex zostało założone w 2009 roku. Jego skład ulegał zmianom, ale od kilku lat jest stabilny. Konsorcjum tworzą następujące uniwersytety: Uniwersytet Śląski w Katowicach, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg (Niemcy), Károli Gáspár Református Egyetem Budapest (Węgry), Université de Lorraine (Nancy, Francja), Universidade do Minho (Braga, Portugalia), Università degli Studi Roma Tre (Włochy), Universidade de Santiago de Compostela (Hiszpania) oraz Stellenbosch University (Republika Południowej Afryki). Studia EMLex – na Uniwersytecie Śląskim: Europejskie studia leksykograficzne – to studia drugiego stopnia, prowadzone wspólnie przez wymienione uniwersytety partnerskie. Językami wykładowymi są język angielski i niemiecki. Obowiązkowym elementem studiów jest semestr nauki spędzony za granicą. Studia kończą się uzyskaniem międzynarodowego dyplomu (joint master degree).

Sprawozdanie obejmuje drugi rok od czasu uzyskania przez EMLex statusu studiów Erasmus Mundus Joint Master Degree, jednocześnie przedstawiany rok jest pierwszym rokiem pracy z grupą mieszaną, składającą się ze studentów EMLex bez stypendium, czyli takich, jakich konsorcjum przyjmowało do tej pory, oraz ze stypendystów Erasmus Mundus.

Przestawiciele poszczególnych uniwersytetów oraz członkowie komisji wewnętrznych EMLexu spotykają się dwa razy w roku.

Szczegółowe informacje na temat komisji, podejmowanych działań, rekrutacji, programu studiów, instytucji partnerskich itd. dostępne są na

stronie: <https://www.emlex.phil.fau.de/>, a wybrane informacje w języku polskim na stronie: www.emlex.us.edu.pl.

1. Posiedzenia EMJMD-EMLex

Członkowie konsorcjum spotkali się w październiku 2016 roku w Nancy (Université de Lorraine) i w marcu 2017 roku w Santiago de Compostela (Universidade de Santiago de Compostela). Spotkania były poświęcone sprawom organizacyjnym, dydaktycznym i finansowym, omówiono strategię promującą studia, problemy związane z wydawaniem wspólnego dyplomu (joint master degree) i z kolejną rekrutacją, raport komisji jakości i komisji rozwoju. W spotkaniu w Santiago de Compostela uczestniczyli także interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele wydawnictw) i przedstawiciel galicyjskiej akademii nauk. Dyskutowano o perspektywach zawodowych absolwentów EMLexu i sytuacji na europejskim rynku pracy.

2. Kolokwium EMLex

Czwarte kolokwium EMLex (wcześniejsze zostały zorganizowane w Bradzie, Budapeszcie i Sosnowcu) odbyło się w marcu 2017 roku w Santiago de Compostela. Obejmowało referaty, prezentacje i dyskusje, które podzielono na cztery części: Teaching and Learning Lexicography, Employability Measures, Talk with us!, Building Bridges Between Lexicography and Industry (program dostępny na stronie: <https://emlex4.wordpress.com/programme/>).

3. Semestr letni na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

Bardzo ważnym elementem studiów EMLex jest wspólny, międzynarodowy semestr letni, organizowany co roku na innym uniwersytecie należącym do konsorcjum. W roku akademickim 2016/2017 wszyscy studenci EMLexu studiowali na Wydziale Filologicznym w Sosnowcu. Zajęcia odbywały się w blokach tematycznych i prowadzone były w języku angielskim i niemieckim. Zgodnie z programem semestru przeprowadzono wykłady, warsztaty i ćwiczenia w ramach następujących modułów:

- A1: Metalexikographie (Rufus H. Gouws/Zita Hollós)
- A2: Geschichte der Lexikographie (María Dolores Sánchez Palomino/Anja Lobenstein-Reichmann)
- A3: Lernerlexikographie (Monika Bielińska/Stefania Nuccorini)
- A4: Das Wörterbuch und seine Benutzung (Carolin Müller-Spitzer/Sascha Wolfer)
- A5: Fachwörterbücher, Lexika, Enzyklopädien (Stefan J. Schierholz/Idalete Dias)
- A6: Computerlexikographie (Alain Polguère/Stefan Evert)
- A7: Wörterbücher bei der Übersetzung (María José Domínguez Vázquez/Ewa Myrczek-Kadłubicka)
- A8: Lexikographie und Lexikologie (Éva Buchi/Carlos Valcárcel)
- A9: Wörterbuchplanung und Wörterbucherstellung (Dominik Brückner).

Dla zainteresowanych studentów i pracowników Wydziału Filologicznego zorganizowano cykl wykładów otwartych. Prowadzili je wykładowcy EMLexu oraz zaproszeni goście. Program obejmował następujące wykłady:

1. Rufus H. Gouws (Stellenbosch University): *The Status of Lexicography in Society – Online Dictionaries – Lexicography and Dictionary Research* (23.02.2017)
2. Zita Hollós (Károli Gáspár Református Egyetem Budapest): *Elektronische Wörterbücher im Bereich der Phraseologie* (23.02.2017)
3. Stefan Evert (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg): *Multivariate Ansätze zur Modellierung von Sprachvariation* (28.02.2017)
4. Kathrin Kunkel-Razum (Dudenredaktion, Berlin): *Verlagslexikografie in diesem Jahrzehnt. Zwischen „postfaktisch“ und „Entenhausen“* (9.03.2017)
5. Dominik Brückner (Institut für Deutsche Sprache, Mannheim): *Lexikographie zwischen Tradition und Moderne: Das Deutsche Fremdwörterbuch geht online* (9.03.2017)
6. María José Domínguez Vázquez (Universidad de Santiago de Compostela): *Überlegungen zu der multilingualen e-Lexikographie: Valenzwörterbücher im Fokus* (24.04.2017)
7. Pedro Fuertes Olivera (Universidad de Valladolid): *European Lexicography; Present Situation and Future Trends* (24.04.2017)
8. Stefania Nuccorini (Università degli Studi Roma Tre): *Dictionary evaluation* (10.05.2017)
9. Carolin Müller-Spitzer (Institut für Deutsche Sprache, Mannheim): *Benutzung von Onlinewörterbüchern. Zentrale Ergebnisse empirischer Studien am IDS* (17.05.2017)

10. Robert Lew (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza): *Eyetracking in lexicography* (18.05.2017)
11. Małgorzata Nitka (Uniwersytet Śląski w Katowicach): *Samuel Johnson and "A Dictionary of the English Language"* (24.05.2017)
12. Éva Buchi (Université de Lorraine, Nancy)/Carlos Valcárcel Riveiro (Universidade de Vigo): *Why and how synchronic and diachronic lexicology and lexicography meet* (30.05.2017)
13. Steven N. Dworkin (University of Michigan): *The content and structure of entries in etymological and historical dictionaries* (1.06.2017)
14. Anja Lobenstein-Reichmann (Akademie der Wissenschaften zu Göttingen): *Luther und die deutsche Sprache* (7.06.2017).

Zajęciom towarzyszył bogaty program kulturalny, sfinansowany ze środków unijnych. Studenci zwiedzili Wrocław, zabytkową kopalnię soli w Wieliczce, kopalnię Guido w Zabrze i mogli uczestniczyć w licznych spotkaniach z wykładowcami. Najważniejsze wydarzenia semestru zostały utrwalone w krótkim filmie, fotoksiążce oraz w galerii na stronie EMLex UŚ (<http://www.emlex.us.edu.pl>).

Studenci byli bardzo zadowoleni z pobytu na Wydziale Filologicznym, o czym świadczą ich opinie zamieszczone na stronie uniwersytetu w Erlangen: <https://www.emlex.phil.fau.de/stimmen-zum-sommersemester-2017/>

„EMLex common semester has been the most unusual semester of my life! New modules every week. New teachers and guest lecturers, who came from all over the world to spend this week with us and to share their lexicographic and personal experiences. Lots of intercultural activities that united both students and professors into a big and friendly EMLex family.“ (Olha Novikova)

„The semester in Katowice in my opinion can best be described as an excellent international learning experience, about lexicography first and foremost, but also with opportunities to enhance communication skills in various languages, including Polish, and the feeling of studying in an interesting and dynamic city.“ (Martina Forstner)

„Teamwork and presentations, multicultural discoveries and traveling, papers and plunging into the world of lexicography – these are keywords to describe of our common semester in Katowice 2017.“ (Olha Morys)

Po zakończeniu zajęć semestru letniego studenci pojechali do Erlangen, gdzie przygotowano dla nich program kulturalny i naukowy. Uczestniczyli między innymi w seminarium i warsztatach nt. *Lexicogra-*

phy and Digital Humanities, prowadzonych przez Sarah Ogilvie z University of Stanford.

4. Grupa „Samuel Bogumił Linde”

Każdy rocznik studentów otrzymuje nazwę, z reguły jest to nazwisko wybitnego leksykografa. Grupa, która w minionym semestrze letnim studiowała na Uniwersytecie Śląskim, została nazwana grupą Lindego. Należą do niej następujący studenci:

- (a) stypendyści Erasmus Mundus: Chrisanto Catacata (Filipiny), Martina Forstner (Austria), Polina Goriunova (Rosja), Tomara Gotkova (Rosja), Žanete Hegmane (Łotwa), Jia Hwee Lau (Malezja), Jin Jing Teo (Malezja), Siti Hanisa Mansor (Malezja), Polina Mikhel (Rosja), Olha Morys (Ukraina), Olha Novikova (Ukraina)
- (b) studenci bez stypendium: Nikolay Chepurnykh (Rosja), Nikolett Rus (Węgry), Riccardo Rossi (Włochy), Wiebke Schulte (Niemcy).

5. Wyniki drugiego naboru stypendystów

Intensywne działania promocyjne (ulotki, uniwersyteckie strony internetowe, portale społecznościowe (Facebook, Twitter), portale edukacyjne, targi edukacyjne, konferencje, Instytut Goethego, akademie nauk i in.) okazały się skuteczne. Do drugiego naboru na miejsca stypendialne zgłosiło się więcej kandydatów niż przy pierwszym naborze. Przyjęto 19 osób z 13 krajów (Chiny, Niemcy, Indie, Indonezja, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej, Meksyk, Kazachstan, Polska, Rosja, Serbia, Hiszpania, Ukraina) i przydzielono im miejsca na wybranych uniwersytetach. Ta grupa zostanie uzupełniona studentami bez stypendium. Wspólny semestr w roku akademickim 2017/2018 wszyscy studenci spędzą w Nancy na Université de Lorraine.

Uniwersytet Śląski rzadko jest wskazywany przez kandydatów jako preferowany uniwersytet macierzysty. W czasie ostatniego naboru tylko sześcioro kandydatów wskazało UŚ jako uniwersytet drugiego lub trzeciego wyboru (z reguły po uniwersytetach w Erlangen i Nancy). Stypendia otrzymało czworo z nich (kandydat z Indonezji, kandydatki z Chin, Kazachstanu i Ukrainy).

Mimo bardzo korzystnych warunków (stypendium w wysokości 1000 euro miesięcznie przez 24 miesiące, zwrot kosztów podróży, bardzo rozbudowane ubezpieczenie zdrowotne i wysoka kwota na urządzenie się w nowym kraju) wśród wniosków o stypendia był tylko jeden

wniosek z Polski. Absolwentce anglistyki Uniwersytetu Śląskiego udało się zdobyć stypendium i w październiku 2017 rozpoczęła studia EMLex na Universidade do Minho w Portugalii.

6. Współpraca naukowa

Wykładowcy EMLexu i instytucji partnerskich współpracują także podczas realizacji przedsięwzięć o charakterze naukowym, między innymi w projektach leksykograficznych (np. FRAME – Fraseologia multilingue elettronica) i przy organizacji konferencji. We wrześniu 2017 roku ukazał się w wydawnictwie de Gruyter tom zbiorowy *Wörterbuchkritik – Dictionary Criticism* pod redakcją M. Bielińskiej i S. Schierholza, zawierający artykuły, których część była prezentowana na dwóch kolokwium leksykograficznych, zorganizowanych w roku 2016 w Sosnowcu i w Erlangen.

Monika Bielińska
Uniwersytet Śląski w Katowicach